

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Заместник-министър на земеделието, храните и горите

Изх. № 0201-157
01.....М.....2017г.

Вх. № КМПА-703-04-1
02.11.2017г.

ДО

Г-Н ЕМИЛ СИМЕОНОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА

ЗА НАБЛЮДЕНИЕ НА ПРИХОДНИТЕ АГЕНЦИИ И БОРБА

СЪС СИВАТА ИКОНОМИКА И КОНТРАБАНДАТА

КЪМ 44-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Относно: Анализ и състояние на сектор „Тютюн“.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СИМЕОНОВ,

Съгласно Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия, Министъра на земеделието, храните и горите провежда държавната политика и упражнява контрол в областта на производството и промишлената обработка на тютюн.

В тази връзка предоставям на Вашето внимание данни относно сектора, включващи преходна национална помощ за тютюна, реколта тютюн 2017г., регистрация на тютюнопроизводителите, разрешителни режими: разрешение за изкупуване на суров тютюн, издаване и отнемане на разрешение за промишлена обработка на тютюн и за производство на тютюневи изделия съгласно Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия.

1. Преходна национална помощ за тютюн 2015- 2020 г. (ПНПТ)

За периода 2015-2020 г. държавите, които прилагат Схемата за единно плащане на площ (СЕПП), могат да предоставят преходна национална помощ. Преходна

национална помощ може да бъде отпусната само за секторите, на които през 2013 г. са давани национални доплащания. Условието за предоставяне на подпомагането по преходната национална помощ следва да са идентични на условията, по които е отпуснано подпомагане по схемите за национални доплащания през 2013 г. По този начин през 2015 г. схемата за национални доплащания за тютюн се трансформира в схема за преходна национална помощ за тютюн, но при абсолютно същите условия, които са били прилагани през 2013 г. Следва да бъде подчертано, че Регламентът не позволява никаква промяна в условията по схемата в сравнение с прилаганите през 2013 г.

Данни за оторизирани заявления и суми по схема за национални доплащания за тютюн за периода 2010 – 2016 г.

Кампания	Брой заявления с оторизирани плащания	Референтно количество	Оторизирани плащания, лв.
2010	31 126	43 599 278	69 246 786
2011	36 526	46 187 997	72 126 925
2012	41 713	50 775 551	72 719 748
2013	42 676	51 444 925	118 747 787
2014	42 861	51 606 830	106 577 447
2015	42 457	51 405 582	73 547 011
2016	41 413	51 500 071	89 091 629

Кандидати по схемата за ПНПТ за кампания 2017 г. са 41 963 бр. Общия брой валидни заявления по схемата за ПНПТ е 41 330.

СОРТ	КАНДИДАТИ	Референтно количество кг.
ВИРДЖИНИЯ	70	8 574 921
БЪЛРЕЙ	1 351	6 984 931
КАБА КУЛАК	6 168	6 455 571
БАСМИ	34 374	29 575 781
ОБЩО	41 963	51 591 204

При съпоставяне на данните за кампания 2014, 2015 г. спрямо 2016 и 2017г. се отчита лек спад в броя на кандидатите по схемата, както следва:

- за кампания 2015 са кандидатствали 42 457 тютюнопроизводители и имат оторизирано плащане;

- за кампания 2017 са кандидатствали 41 963 тютюнопроизводители, като броя на оторизираните плащания ще бъде в началото на 2018г.

Ставки на подкрепа по сортови групи (лв./кг.) през периода от 2010 – 2016 г.:

Ставки, лв./кг.	2010	2011	2012	2013		2014	2015		2016		
				I транш	II транш		I транш	II транш			
БАСМИ	2,06	2,04	2,00	0,04	3,00 до 2 т	3,09 до 1 т.	3,09 до 1 т.	1,74 до 1 т.	1,65 до 1 т.		
					2,04 над 2 т.			2,04 над 2 т.		1,74 от 1 до 2 т.	2,55 от 1 до 2т.
										1,74 над 2 т.	0
БЪРЛЕЙ	0,94	1,15	0,68	0,47	1,17	1,17	1,17	1,00	0,95		
ВИРЖИНИЯ	0,94	0,42	0,56	0,37	0,93	0,93	0,93	0,79	0,75		
КАБА КУЛАК	1,48	1,50	0,90	0,6	1,60	1,60	1,60	1,38	1,3		

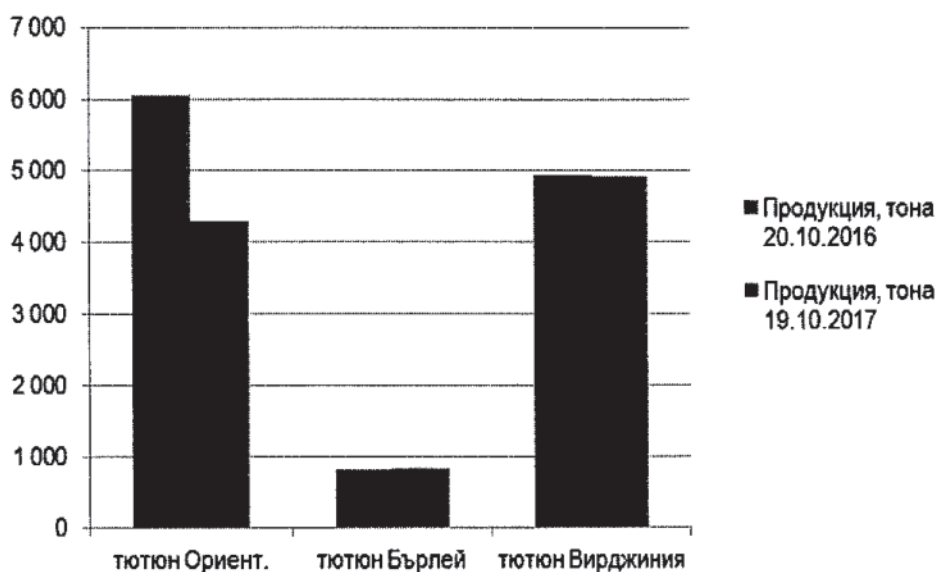
За подкрепа на сектора за Националната помощ за кампания 2016 г. Р България е подпомогнала сектора като за производители на сортова група „Басми“ са изплатени близо 34 млн.евро, за сортова група „Бърлей“, 3,3 млн. евро, за сортова група „Вирджиния“ 3,2 млн. евро и „Каба Кулак“, 4,1 млн. евро. като общо финансовата подкрепа на сектора за кампания 2016 възлиза на над 45 млн. евро.

2. Данни за 2017г.

Реколта от тютюн към 19.10.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

	19.10.2017				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Ориенталски	31 571	31 567	4 298	136	-35,5%	-29,7%	-29,0%	0,7%
Бърлей	6 328	6 322	827	131	3,6%	15,6%	3,4%	-10,3%
Вирджиния	35 107	30 897	4 917	159	-4,0%	-6,5%	-0,4%	6,7%

Продукция от основни сортове тютюн към 19.10.2017 г., сравнено със същия период на 2016 г.

Земеделските стопани, отглеждащи тютюн могат да кандидатстват по мерки от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) и по схемите за директни плащания, прилагани в новия програмен период 2015-2020 г. Подпомагането по схемите и мерките ще даде възможност за преминаване към икономически устойчиви алтернативи на тютюнопроизводството.

Съгласно разпоредбата на чл. 18а от Закона за тютюна и тютюневите изделия, при трайно прекратяване на производството на тютюн върху земеделска земя, регистрирана за отглеждане на тютюн, заменящото производство върху същата земя се насърчава чрез подкрепа с национално финансиране при спазване изискванията за държавните помощи.

Лицата, трайно прекратили производството на тютюн върху земеделска земя, регистрирана за отглеждане на тютюн, нямат право да получават преходна национална помощ за тютюн.

Въпреки, че земеделската култура тютюн не се подпомага, тютюнопроизводството се запазва в определени граници, като се измества и концентрира в районите типични за разпространение на отделните сортови групи. Отглеждането на земеделската култура тютюн на територията на страната не оказва негативно влияние върху околната среда.

3. Регистрация на тютюнопроизводители

Тютюнопроизводителите, сключили договори за производство и продажба на тютюн се вписват ежегодно до 31 март в публичен регистър в МЗХГ. Министерът има право съгласно Наредба №22 от 21.12.2016. за реда за водене на регистъра на тютюнопроизводителите и регистъра на лицата, които притежават разрешение за изкупуване на суров тютюн съгласно чл.5 ал.2 да го удължи до два месеца със своя заповед.

Данни от регистъра за тютюнопроизводители в Министерството на земеделието, храните и горите : за 2017 г. са регистрирани - 3 864 бр.,

- 2016 г. са регистрирани - 6 110 бр.,
- 2015 г. са регистрирани – 2 164 бр.

4. Разрешителни режими

Тютюнът се изкупува от физически и юридически лица, които притежават валидни разрешения за изкупуване на суров тютюн и имат сключени договори с тютюнопроизводители. В МЗХГ се поддържа публичен регистър на лицата с издадени разрешения за изкупуване на суров тютюн като за 2017г. са издадени 24 разрешения от ОД“ Земеделие“. Контрола се извършва от ОД „Земеделие,, в териториалния обхват, от

постоянно действащи комисии, които стриктно следят изпълнението на задълженията на лицата получили разрешение описани в чл. 16г. от ЗТТИ.

Справка от лицата получили разрешение за промишлена обработка на тютюн, за 2016г.

Сортови групи	Изкупени кол-ва тютюн р. 2016 г. /I+II+III/ класа		Общо изкупен тютюн (брuto КГ)
	количество - КГ	стойност - ЛВ.	
БАСМИ	4 650 821	32 905 130	5 306 460
КАБА КУЛАК	901 059	4 019 052	1 036 176
БЪРЛЕЙ	1 791 208	4 766 744	1 832 670
ВИРЖИНИЯ	23 557 904	11 786 711	103 936 252
ОБЩО	30 900 993	53 477 638	112 111 558

В Областните дирекции „Земеделие“ са създадени комисии по тютюна, като постоянно действащ орган по окачествяването и изкупуването на суровината. Дейността и организацията на работата на комисиите е определена в Наредба №23 от 21.12.2016г.

Комисиите по тютюна ще разглеждат молби, жалби и сигнали, свързани с окачествяването и изкупуването на тютюна, ще упражняват контрол за спазването на закона и на актовете по неговото прилагане в областта на окачествяването и изкупуването.

Производството и съхранението на суров тютюн ще се извършва въз основа на договори, сключени между тютюнопроизводители и купувачи.

Тютюнът се произвежда по технологични инструкции като за посевен материал се използват сертифицирани семена по реда на Закона за посевния и посадъчния материал.

При спорове в процеса на изкупуване, тютюнът ще се окачествява от експерти, включени в списък, одобрен от МЗХГ.

Съгласно чл. 21 ал. 1 от Закона за тютюна, тютюневите и свързаните с тях изделия Министъра и оправомощени от него лица административно действат на Експертен съвет по издаване и отнемане на разрешение за промишлена обработка на тютюн и за производство на тютюневи изделия, съгласно одобрените правила в експертния съвет влизат по трима представители на МЗХГ, МИ и МФ. Към момента Министерския съвет след мотивирано предложение на Министъра на земеделието, храните и горите е издал 48 разрешения.

Лицата получили разрешение от Министерски съвет ежегодно до 1 юни предоставят на Министъра необходимата информация, съгласно чл. 6 от Наредбата за условията и реда за издаване и за отнемане на разрешения за промишлена обработка на тютюн и за производство на тютюневи изделия. При не спазване на задълженията си по закона и по наредбата Експертния съвет се самосезира.

Изграденото производство на висококачествени сортове тютюни, натрупаният производствен опит на няколко поколения и създадените традиции, както и уникалните местни природни условия в страната, трябва да продължат да се използват в интерес преди всичко на местните общности от засегнатите райони на страната. Това е надеждна основа за развитие на сектора, но само по себе си не е достатъчно. Условията, в рамките на които се развива този сектор днес, са вече много различни и изискват по-нови и изцяло интегрирани подходи към заетите в него. Той се нуждае от по-голям период от време, за да намери своя баланс, без това да доведе до сериозни последици за уязвимите региони на страната, които нямат икономически алтернативи. Затова ние сме си поставили следните цели:

- Повишаване на конкурентоспособността на българските тютюнопроизводители и ефективността на производството. Тази цел включва подобряване на пазарната реализация на тютюна, като в същото време се отчитат високите производствени разходи за тази култура.
- Стимулиране на тютюнопроизводителите да произвеждат по-висококачествен тютюн, отговарящ на пазарните изисквания.
- Насърчаване на тютюнопроизводителите да използват и други начини и земеделски производства за осигуряване на добри доходи

За сектора трябва да се приложи специфична политика, особено в необлагодетелстваните райони, където алтернатива на друг тип земеделско производство е на практика невъзможна.

С уважение,

д-р Цветан Димитров

зам.-министър на земеделието

